

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 349/2024
26.03.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Зоран Танасковић, адвокат у ..., против туженог „ПИТУРА“ д.о.о. Београд, кога заступа пуномоћник Горан Вучић, адвокат у ..., ради дуга, вредност спора 60.607.468,57 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2941/23 од 20.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 26.03.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2941/23 од 20.12.2023. године у делу којим је потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 9481/2021 од 16.03.2023. године у ставу I изреке, којим је обавезан тужени да тужилци АА из ... исплати износ од 18.067.201,69 динара, са законском затезном каматом и то:

- на износ од 1.351.459,00 динара почев од 06.10.2011. године до исплате,
- на износ од 3.447.051,87 динара почев од 15.11.2013. године до исплате,
- на износ од 3.802.773,53 динара почев од 23.09.2015. године до исплате,
- на износ од 9.465.917,29 динара почев од 08.12.2015. године до исплате.

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија туженог и **ПРЕИНАЧАВАЈУ СЕ** пресуда Привредног апелационог суда Пж 2941/23 од 20.12.2023. године и пресуда Привредног суда у Београду П 9481/2021 од 16.03.2023. године, у делу става I изреке којим је тужилци досуђена законска затезна камата на износ од 9.465.917,29 динара за период од 23.09.2015. године до 07.12.2015. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тражено да тужени исплати тужилци законску затезну камату на износ од 9.465.917,29 динара почев од 23.09.2015. године до 07.12.2015. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 9481/2021 од 16.03.2023. године, у ставу I изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезан тужени да исплати тужиљи износ од 18.067.201,69 динара са законском затезном каматом: на износ од 1.351.459,00 динара почев од 06.10.2011. године до исплате, на износ од 3.447.051,87 динара почев од 15.11.2013. године до исплате, на износ од 3.802.773,53 динара почев од 23.09.2015. године до исплате и на износ од 9.465.917,29 динара почев од 23.09.2015 године до исплате. У ставу II изреке одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужиља тражила да суд обавезе туженог да тужиљи плати износ од 42.540.266,87 динара са законском затезном каматом на појединачно опредељене износе почев од датума доспећа до исплате и у ставу III изреке обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка накнади износ од 455.597,58 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 2941/23 од 20.12.2023. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена је првостепена пресуда у ставовима I и III изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка насталих пред другостепеним судом.

Тужиља је поднела одговор на ревизију. Трошкове није тражила.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 - др. закон), Врховни суд је одлучио да је ревизија делимично основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју суд у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Неосновано се у ревизији наводи да је другостепени суд пропустио да одговори на битне жалбене наводе, јер из садржине другостепене пресуде произлази да је другостепени суд ценио битне жалбене у складу са одредбом члана 396. став 1. и 2. Закона о парничном поступку, укључујући оцену правилности утврђеног чињеничног стања, док евентуални пропуст да одговори на поједине жалбене наводе на које ревидент указује у ревизији, не представља битну повреду поступка која је од утицаја на доношење законите и правилне пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била члан друштва туженог током 2007, 2008. и 2009. године са уделом од 4,5%, а њен покојни отац са уделом од 65%. На седницама скупштине туженог дана 06.04.2011., 15.05.2013. и 23.03.2015. године донете су Одлуке о расподели добити за 2007, 2008. и 2009. годину међу члановима друштва. Отац тужиље, ББ, преминуо је ...2015. године. Решењем Трећег основног суда у Београду О 7692/15 од 29.02.2016. године, које је истог дана постало правноснажно, утврђена је заоставштина, која је обухватала, између осталог, и право сусвојине од 65% у туженом друштву. За наследнике су, по основу завештања од 29.11.2015. године (проглашеног 22.01.2016), оглашене три ћерке оставиоца: АА, ВВ и

ГГ, свака у делу од 1/3 наслеђене имовине, уз споразум о деоби. Тужили је 11.04.2016. године као једном од три законска наследника уписан удео од 26,16670% код туженог. Према обрачуну вештака, укупан нето износ добити за тужилу за три године износи 10.801.284,40 динара, а за ББ 156.018.552,49 динара, од чега 1/3 износи 52.006.184,16 динара. Од тог износа је 9.465.917,29 динара исплаћено 2016. године, након смрти ББ. Првостепени суд је из прве варијанте налаза и мишљење вештака економско – финансијске струке утврдио да су у пословним књигама туженог прокњижене збирне исплате добити члановима, уз обрачун и уплату пореза из бруто износа. Нето добит је исплаћивана преко благајне, без књиговодствене спецификације по појединачним примаоцима, а тужили је конкретно „на руке“ исплаћена добит у износу од 2.200.000,00 динара, о чему постоје писани докази. За исплату преосталог износа утврђене добити, како по основу тужилиног удела, тако и по основу наследног дела после смрти оца ББ, нема доказа да је тужили извршена исплата.

Нижестепени судови су на основу исказа странака и сведока утврдили да међу члановима друштва није постојао једногласни и општеприхваћени споразум о начину расподеле добити након подизања средстава са рачуна друштва, те да су расподелом управљали пок. ББ и ДД (законски заступник), па у недостатку доказа да је тужили исплаћен припадајући део добити, нижестепени судови су делимично усвојили тужбени захтев. Нижестепени судови су става да, у складу са одредбама члана 152. Закона о привредним друштвима, тужили припада добит за 2007., 2008. и 2009. годину, (а по Одлукама из 2011., 2013. и 2015. године), у висини преосталог неисплаћеног износа од 8.601.284,60 динара (10.801.284,60-2.200.000,00 динара). Тужени није доставио доказе да је његова обавеза престала на други законом предвиђен начин, односно да су наступиле чињенице услед којих је престало право тужиле да потражује утужени износ, па су судови усвојили тужбени захтев у наведеном износу. Такође, према оцени нижестепених судова, како је износ од 28.397.751,86 динара исплаћен са рачуна туженог на име добити пок. оца ББ и то након његове смрти 2016. године, једна трећина тог износа у складу са оставинским решењем припада тужили, а то је износ од 9.465.917,29 динара, због чега је тужили досуђен укупан новчани износ од 18.067.201,69 динара са затезном каматом од дана 06.10.2011. године, односно 15.11.2013. године и 23.09.2015. године, као дана доспелости обавезе по предметним Одлукама о исплати добити до исплате.

Нижестепени судови су одбили тужбени захтев за исплату износа од 42.540.266,87 динара, јер се ради о делу добити пок. ББ која му је исплаћена пре смрти, и на који тужила као законска наследница нема право будући да наведено потраживање, као намирено, није ни могло ући у заоставштину покојног оца.

Ревизија туженог није основана у погледу главног потраживања.

Не могу се прихватити као основани ревизијски наводи којима се оспорава правилност примене материјалног права.

Наиме, током поступка било је спорно да ли је тужени, као члан друштва, исплатио добит тужили за пословну 2007, 2008. и 2009. годину, на основу Одлука друштва донетих 2011, 2013. и 2015. године. Нижестепени судови су на основу

изведених доказа утврдили да тужени није доказао да је добит исплаћена у складу са Одлукама о расподели. Терет доказивања наведене чињенице био је управо на туженом који је током поступка тврдио да је добит исплаћена тужиљи на начин како је то било договорено између свих чланова туженог друштва, али у недостатку доказа којима би чињеничне тврдње туженог биле поткрепљене, нижестепени судови су применили правило о терету доказивања из члана 231. став 1. Закона о парничном поступку. Тужени није доказао постојање чињеница услед које је престало право тужиље да захтева исплату добити, па су нижестепени судови на утврђено чињенично стање правилно применили одредбе члана 152, 183. и 271. Закона о привредним друштвима.

Правилна је одлука нижестепених судова и у делу у коме је тужиљи досуђен новчани износ добити који је припадао њеном оцу, а расподељена је након његове смрти, с обзиром на то да је тужиља наследница у имовинским правима иза покојног оца у уделу од једне трећине. Првостепени суд је, на основу изведених доказа, утврдио укупан износ добити исплаћене након смрти оставиоца, а која није расподељена тужиљи у складу са наследним уделом, те тужиљи досудио једну трећину тог износа, у висини од 9.465.917,29 динара. Таква одлука је правилна јер је заснована на утврђеном чињеничном стању и примени материјалног права из члана 8. и 9. Закона о наслеђивању.

Тужени у ревизији указује да је међу члановима друштва постојао споразум о начину исплате добити, да је тужиља потписивала налоге за исплату, те да јој је сва добит исплаћена како то произлази из исказа саслушаних сведока. Ове наводе ревизијски суд није посебно ценио имајући у виду да се истим оспорава правилност утврђеног чињеничног стања, из ког разлога се правноснажна пресуда у конкретном случају не може побијати јер се не ради о процесној ситуацији из одредбе члана 407. став 6. Закона о парничном поступку, у вези члана 403. став 2. истог закона.

Даље, без утицаја су ревизијски разлози којима тужени указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право садржано у Закону о рачуноводству, а у вези констатације првостепеног суда да је тужени био дужан да своје пословање води у складу са одредбом члана 5. наведеног закона. Према оцени Врховног суда, примена наведеног закона није од суштинског значаја за разрешење спора међу странкама. Без обзира на то да ли је тужени водио евиденцију о исплати добити у складу са наведеним законом, спорна чињеница исплате добити тужиљи доказивана је и другим доказним средствима, а не само писаним рачуноводственим исправама. Осим тога, првостепени суд је прихватио прву варијанту налаза и мишљења вештака економског финансијске струке која је заснована на писаним документима са читљивим потписом тужиље који су прихваћени као доказ о делимичној исплати добити (у ком делу је тужбени захтев одбијен), али је на основу осталих изведених доказа (дакле, не само писаним доказима), првостепени суд утврдио да преостала добит у досуђеном износу није исплаћена тужиљи. Стога, погрешна примена материјалног права на које указује тужени није од значаја на правилност побијаних одлука.

Такође, ревизијски навод да је другостепени суд пропустио да примени члан 305. став 1. Закона о облигационим односима, у основи не представља погрешну

примену материјалног права, имајући у виду да тужени ову повреду везује за оцену исказа тужиле и саслушаних сведока, погрешну оцену налога за исплату и финансијских извештаја, што суштински представља оспоравање чињеничног стања.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози о којима ревизијски суд води рачуна по службеној дужности, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке.

Међутим, нижестепени судови нису правилно применили материјално право из одредбе члана 277. Закона о облигационим односима којом је уређена затезна камата, у делу потраживања које је тужили досуђено по основу наслеђивања.

Наиме, приликом досуђења новчаног износа од 9.465.917,29 динара, нижестепени судови су погрешно закључили да тужили припада право на затезну камату почев од 23.09.2015. године, као дана доношења Одлуке о исплати добити. Наведени новчани износ тужили је досуђен као универзалном сукцесору иза покојног оца, што значи да тужила поводом наплате наведеног износа, има иста права која су припадала и њеном правном претходнику као власнику удела који је тужила наследила у једној трећини. Како је током поступка утврђено да је за живота, отац тужиле био тај који је исплаћивао добит члановима друштва (а након што се новац за те намене пребаци на благајну друштва), то онда друштво не може бити одговорно за кашњење у испуњењу обавезе чију је динамику одређивао управо пок. отац тужиле. Стога, нема одговорности на страни туженог што пре смрти правног претходника тужиле није исплатио износе по већ донетим одлукама о деоби добити, у делу који се односи на наслеђени удео пок. оца тужиле. Зато није основан тужбени захтев за исплату затезне камате на износ добити који је припадао пок. оцу тужиле, па је ревизијски суд, водећи рачуна о правилној примени материјалног права по службеној дужности, преиначио побијане пресуде у овом делу, тако што је одбио тужбени захтев за исплату затезне камате на износ од 9.465.917,29 динара за период пре смрти правног претходника тужиле.

У складу са наведеним, применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу другом изреке.

Врховни суд је у ставу трећем изреке одбио захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка имајући у виду да је у спору по ревизији успео само у незнатном делу поводом споредног тражења (затезне камате), што у смислу одредбе члана 153. и 154. Закона о парничном поступку не оправдава досуђење трошкова ревизијског поступка.

**Председник већа – судија
Татјана Миљуш, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**